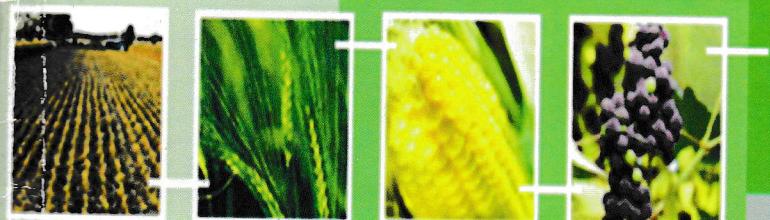

ແນະນຳ

ບົດຜິກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນວາດວຍຄວາມ ປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວະພາບ

BCH
training

Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety

MOST

UNEP

GEF

ສະຖາບັນນິເວດວິທະຍາ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວະພາບ
ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ

ກັນຍາ 2013

ບົດຜົກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ
ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຂີ ຂຶ້ວະພາບ

ອົງປະກອບສໍາລັບໜ້າທຳອິດ ຂອງການແນະນຳກ່ຽວກັບ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວໝາບ ປະກອບມີດັ່ງນີ້:

1. ຕົວເລກທີ່ຊັບອກຈຳນວນຂອງບົດງານຂອງການຝຶກການນຳໃຊ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໄລຊີ ຂີວະພາບ.
 2. ໜ້າຫຼັກ ປະກອບມື:
 - ບົດຄັດຫຍໍ້: ສະຫຼຸບເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງແຕ່ລະຫົວຂໍ ເຊິ່ງຈະກວມເອົາທັງໝົດຂອງບົດຝຶກອົບຮົມ;
 - ອະທິບາຍຄຳສັບ: ອະທິບາຍຄຳສັບ ທີ່ເປັນຕົວຫຍໍ້ ແລະ ຄຳສັບສຳຄັນທີ່ຖືກໃຊ້ຢູ່ເລືອຍໆ;
 - ຈຸດປະສົງ: ຈຸດປະສົງແມ່ນຈະໄດ້ງານຮູ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບອະນຸສັນຍາ;
 - ສູງ: ແມ່ນຟັງສູງ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ອອກສູງ;

- ຄຳແນະນຳ: ແມ່ນອະທິບາຍວິທີການບາງຢ່າງທີ່ຄວນເຮັດ ຫຼື ສຶງທີ່ຄວນປະຕິບັດທີ່ຈະຕັອງດຳເນີນການເທິງໜັກຈຳ;
 - ສາລະບານ: ແມ່ນລະບຸລາຍການທີ່ວິຊ້ບົດງານຂອງບົດເຟິກອົບຮົມ;
 - ພິມ: ສາມາດພິມເນື້ອໃນເທິງໜັກຈຳ ຫຼື ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
 - ອອກໜັນນີ້: ແມ່ນສິນສຸດຂອງບົດງານ.
3. ບົດງານທີ່ຜ່ານມາ: ແມ່ນໃຊ້ໄວ້ເພື່ອກົດເບິ່ງຕືືນໜ້າຫຼັງ ຫຼື ບົດງານທີ່ຜ່ານມາ.
 4. ບົດງານຕໍ່ໄປ: ແມ່ນໃຊ້ໄວ້ເພື່ອກົດເບິ່ງໜັກຕໍ່ໄປ ຫຼື ບົດງານຕໍ່ໄປ.
 5. ພາກສະເໜີ:
- ຍິນດີຕອນຮັບເຂົ້າສູ່ການຝຶກການນຳໃຊ້ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພເຕັກໂນໂລຊີ ຊືວະພາບ.
- ຕໍ່ໄປນີ້ຈະເປັນການແນະນຳກ່ຽວກັບ ໜັກທີ່ ແລະ ການກ້າວເຂົ້າສູ່ ການນຳໃຊ້ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພເຕັກໂນໂລຊີ ຊືວະພາບ.
- ກະລຸນາຍ້າຍ mouse ຂອງທ່ານໃສ່ບ່ອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ,
ຊື່ງຈະປາກົດເນື້ອໃນໃຈຄວາມຫຼັກທີ່ສະແດງເຖິງໜັກທີ່ຂອງຂໍ້ຄວາມໃນທີ່ນັ້ນ.
ກົດປຸ່ມ “ເລີ່ມຕົ້ນ” (Begin) ເພື່ອເລີ່ມຕົ້ນບົດງານ.

ບົດຄັດຫຍໍ້:

ເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນຂອງບົດຜິກອົບຮົມນີ້ ແມ່ນການໃຫ້ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານເຕັກໄນໂລຊີ ຊຶ່ວະພາບ, ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໄນໂລຊີ ຊຶ່ວະພາບ, ການນຳໃຊ້ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໄນໂລຊີຊຶ່ວະພາບ ແລະ ສົນທີສັນຍາຂອງສາກົນ, ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຈຸດປະສົງ:

ຈຸດປະສົງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ:

- ເຕັກໄນໂລຊີ ຊຶ່ວະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໄນໂລຊີ ຊຶ່ວະພາບ ແມ່ນຫຍັງ
- ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາແມ່ນມາຈາກໄສ
- ຄວາມສຳຄັນຂອງອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

ສາລະບານ

ບົດຍຸນ 1: ຈຸດປະສົງການຮຽນຮູ້

ກໍລະນີສຶກສາ 1: ການນຳໃຊ້ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ

ກໍລະນີສຶກສາ 2: ຄວາມປອດໄພໃນຖືສິດຄອບຄອງ, ການຫຼຸມໜໍ້, ແລະ ການຂົນສົງ ຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ

ກໍລະນີສຶກສາ 3: ການເຕືອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ ຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ
ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ

ບົດຍຸນ 2: ການແນະນຳກ່ຽວກັບ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ

ບົດຍຸນ 3: ເຂົ້າສູ່ການນຳໃຊ້ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ

ບົດຍຸນ 4: ອົງການຮັບຜິດຊອບ ຂອງອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ

ບົດຍຸນ 5: ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແບບລັກສະນະ ຖາມ - ຕອບ

ບົດຍຸນ 6: ບົດທິດສອບ

ပါန်များ

ก า น ด บ า ใช ต ว ะ น ุ ส ั ม ย า ถ า ก า ต า เ จ น า
ว ่ า ด ้ วย ค ว า م ป อด ไ ข ด ้ า น ต ี ภ โ น ล ะ ด ิ

ຈຸດປະສົງຂອງການຮຽນບິດນີ້ ແມ່ນເພື່ອ:

- ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊືວະພາບ;
 - ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ການດຳເນີນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ຂະບວນການຕິດຕໍ່ພິວພັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ;
 - ແນະນຳສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພເຕັກໂນໂລຊີ ຊືວະພາບ ທີ່ເປັນເຄື່ອງມືຫຼັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ອະນຸສັນຍາດັ່ງກ່າວ.

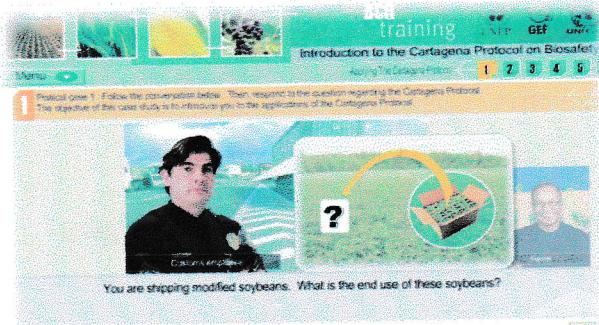
ໃນບົດງານນີ້ ແມ່ນຕິດຕາມການສົນທະນາລະຫວ່າງ ພະນັກງານພາສີ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກ ເຊິ່ງມີ 3 ກໍລະນີສຶກສາດັ່ງລຸ່ມນີ້:

The image shows a presentation slide with a green header. The header contains four small images of plants or soil samples, the text 'BCH training', and logos for UNEP, GEF, and UNITAR. Below the header, the title 'Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety' is displayed, along with the subtitle 'Applying The Cartagena Protocol'. A navigation bar at the top right includes a 'Menu' button and numbered buttons 1 through 5. The main content consists of three sections, each labeled with a number and the text 'PRACTICAL CASE'. Each section features a large photograph of two men in a laboratory setting, with one man on the left looking towards the camera and the other on the right looking slightly away. The background of each section is a yellow gradient.

1

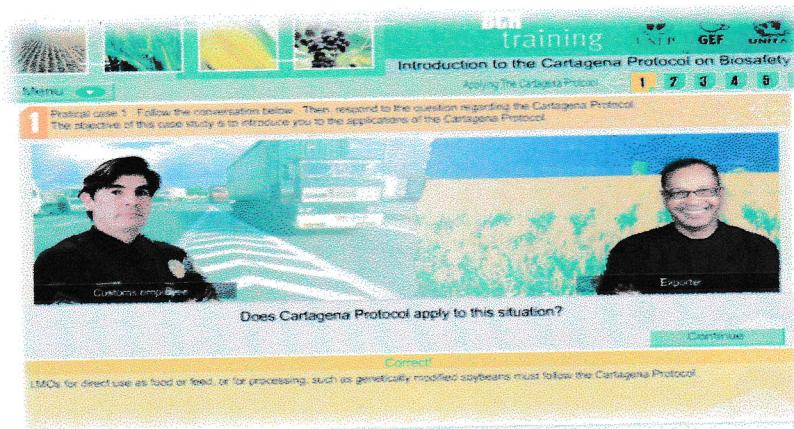
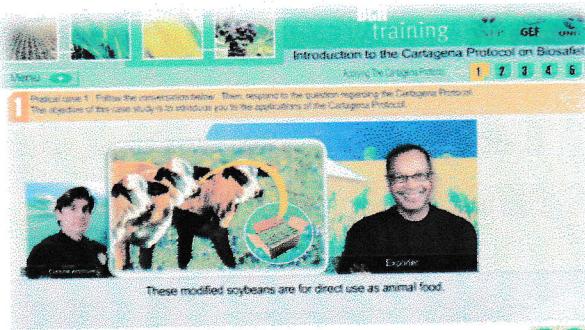
ກໍລະນີສຶກສາ

ຕິດຕາມການສົນທະນາດັ່ງລຸ່ມນີ້. ຫຼັງຈາກນັ້ນຕອບຄໍາຖາມທີ່ກ່ຽວກັບອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ. ຈຸດປະສົງຂອງກໍລະນີສຶກສາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອສະເໜີໃຫ້ຮູກການນຳໃຊ້ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

ພະນັກງານພາສີ: ເຈົ້າກໍາລັງຂົນສົ່ງ ຖົວເຫຼືອງທີ່ມີການປັ່ງແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖຸກໍາ.

ຜູ້ສົ່ງອອກ: ຖົວເຫຼືອງທີ່ມີການປັ່ງແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖຸກໍາເຫຼົານັ້ນ ແມ່ນເອົາໄປເປັນອາຫານສັດ.

ຄໍາຖາມວ່າ: ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ເອົາໄປໃຊ້ກັບສະຖານະການແບບນີ້ໄດ້ບໍ່? ໄດ້ ຫຼື ບໍ່ໄດ້

ຄໍາຕອບແມ່ນ ໄດ້. ຍັນວ່າ: ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທີ່ມີການປັ່ງແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖຸກໍາ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ເປັນອາຫານ ຫຼື ອາຫານສັດ, ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງ ເຊັ່ນ: ຖົວເຫຼືອງທີ່ມີປັ່ງແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖຸກໍາ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

2 กำลังบิสิ่งสาก

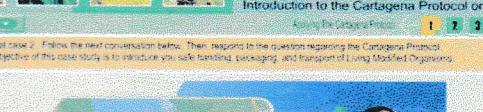
2 Practical case 2: Follow the next conversation below. Then, respond to the question regarding the Cartagena Protocol. The objective of this case study is to introduce you safe handling, packaging, and transport of Living Modified Organisms.

You are sending a Living Modified Organism to another country. What have you done to ensure the safe handling, packaging, and transportation of this LMO?

ພະນັກງານພາສີ: ເຈົ້າກຳລັງສົ່ງ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ
ທີ່ມີການປຸ່ງແປງຄຸນລັກສະດ້ານພັນຖາງກຳ
ໄປຫາປະເທດອື່ນ. ເຈົ້າຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອ
ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃນການຖືສິດຄອບ
ຄອງ, ການຫຼຸມທີ່, ແລະ ການຂົນສົ່ງ ຂອງ
ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປຸ່ງແປງຄຸນລັກສະນະ
ດ້ານພັນຖາງກຳ ເກົ່ານີ້?

2 Practical case 2: Follow the next conversation below. Then, respond to the question regarding the Cartagena Protocol.

The objective of this case study is to introduce you safe handling, packaging and transport of Living Modified Organisms.

This LMO is accompanied by documentation identifying the LMO and providing contact details of the person responsible for this movement, me.

ຜູ້ສົ່ງອອກ: ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປັງປຸງຄຸນ
ລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາເຫຼົ້ານີ້ ໄດ້ຖືກຕິດຕາມ
ດ້ວຍການປະກອບເອກະສານ ເຊັ່ນ: ການຢັ້ງ
ຢືນວ່າເປັນສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປັງປຸງແບ່ງ
ຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ (LMO) ແລະ
ມີລາຍລະຽງດໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ເຊັ່ນ:
ບຸກຄົນທີ່ຮັບຜິດຊອບ ສຳລັບການເຄືອນຍ້າຍ
ດ້າ້ກ່າວ, ນີ້ແມ່ນຂອຍ.

training

Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety

Applying The Cartagena Protocol

1 2 3 4 5

Menu

2 Practical case 2 - Follow the next conversation below. Then respond to the question regarding the Cartagena Protocol.
The objective of this case study is to introduce you safe handling, packaging, and transport of Living Modified Organisms.

Customs employee

Exporter

Is documentation identifying LMOs required as per Cartagena Protocol?

Correct!

Parties are required to take measures for the safe handling, packaging, and transportation of LMOs. The Protocol provides that documentation must accompany the LMO identifying the person responsible for such movement. The first meeting of the governing body of the Protocol adopted a decision outlining identification requirements for different categories of LMOs.

Continue

ຄໍາຖາມວ່າ: ເອກະສານທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການຍັງຍືນຂອງ LMOs ແມ່ນພາຍໃຕ້ອະນຸລັນຍາຄາກຕາເຈນາບໍ? ແມ່ນ ຫຼື ບໍ່ແມ່ນ

ຄໍາຕອບ ແມ່ນ. ຍົອນວ່າ: ບັນດາປະເທດພາຕີ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການປະເມີນ ຄວາມປອດໄພໃນການທີ່ສິດຄອບຄອງ, ການຫຼຸມໜໍ້, ແລະ ການຂົນສົ່ງ ຂອງ LMOs. ອະນຸສັນຍາ ຈະສະໜອງເອກະສານຢັ້ງຢືນ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ຮັບຜິດຊອບສໍາລັບການເຄື່ອນຍ້າຍ ທີ່ຈະຕິດຄັດມາພ້ອມກັບ LMO. ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງຍົງການຄຸ້ມຄອງລັດຖະບານ ທີ່ອະນຸສັນຍາໄດ້ຮັບຮອງ ແມ່ນຖືເຄີຍການຕັດສິນໃຈທີ່ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການ ສໍາລັບປະເທດຂອງ LMOs ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

3 กำลังบีสิ่งสາ

ພະນັກງານພາສີ: ປາ ທີ່ມີການປົງແປງ
ຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ ເງື່ອນີ ມາຈາກ
ອ່າງໂຕ່ງຂອງເຈົ້າ ທີ່ພວກມັນໄດ້ໜີອອກມາ
ແລະ ຕອນນີ້ພວກມັນໄດ້ມາຢູ່ເຂດແຕນແລ້ວ.
ພວກເຈົ້າມີການປົກປ້ອງ ຫີ້ ລະມັດລະວັງ ບໍ?

Practical case 3 - Lucy follow the conversation below. Then, respond to the question regarding the Cartagena Protocol.

The objective of this case study is to introduce you to intentional transboundary movements of Living Modified Organisms.

These genetically modified fish from your river bed have escaped and are now across the border. Have you taken the proper precautions?

3 Practical case 3 - Lady, follow the conversation below. Then, respond to the question regarding the Cartagena Protocol. The objective of this case study is to introduce you unauthorised transboundary movements of Living Modified Organisms.

No, I was not aware of this problem. And these fish escaping potentially may have an adverse affect on the fish in their natural environment.

ຄໍາຖາມວ່າ: ຜູ້ສົ່ງອອກຄວນແຈ້ງ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ດ້ວມເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວພາບ ກ່ຽວກັບ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ ບໍ?

ຄໍາຕອບ ແມ່ນຄວນແຈ້ງ; ຍັ້ນວ່າ: ໃນເວລາ ທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ ຂອງ LMOs ອາດຈະມີຜົນກະທົບອັນບໍດີ ຕໍ່ ຂຶ້ວພາບພັນ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຄົນ. ສະນັ້ນ ຜູ້ສົ່ງອອກ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ຜົນກະທົບ ຫຼື ອາດຈະມີຜົນກະທົບ ຕໍ່ ປະເທດນຳເຂົາເລີນນັ້ນ, ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວພາບ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ພ້ອມທັງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປ່ອຍອອກສູ່ສະພາບແວດລ້ອມແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈ. ນອກຈາກນີ້, ພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ລີເລີ່ມ ບຶກສາຫາລີ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບ ຫຼື ອາດຈະມີຜົນກະທົບ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມາດຕະການສຸກເສີນ.

ពិធីរៀបចំ
2

ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍ
ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂົວຂະພາບ

ໃນບົດງານທີ່ຜ່ານມາ ພວກທ່ານໄດ້ເຫັນສາມກໍາລະນີສຶກສາ ທີ່ກ່ຽວຂອງກັບຂະບວນການຂອງ ອະນຸ
ສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການຖືສິດຄອບຄອງ ແລະ
ການນຳໃຊ້ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປູ່ງແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ ທີ່ເປັນຜົນມາຈາກເຕັກໂນໂລຊີ
ຊີວະພາບສະໄໝໃໝ່.

ໃນບົດງານນີ້, ພວກທ່ານຈະໄດ້ຮັບຈຳກັບຄວາມເປັນມາ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງອານຸສັນຍາ, ຂັ້ນຕອນຂອງ
ການດຳເນີນການ ແລະ ການບໍລິຫານຄຸມຄອງ ຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

виవัตທະນາການ ຂອງອານຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂໍວະພາບ ແມ່ນສະແດງໃນຮູບພາບທີ່ປະກິດປຶດ້າງລຸ່ມນີ້.

The slide features a green header with the BCH logo and the word "training". Below the header are four small images: a field, a close-up of a plant, a yellow flower, and a purple flower. To the right of the header is the text "Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety". Below the header is a menu bar with "Menu" and a dropdown arrow. To the right of the menu are five numbered boxes (1-5) and a link to "The Cartagena Protocol on Biosafety". A large central box contains the text: "Follow the evolution of the Cartagena Protocol on Biosafety by clicking on the dates below. States and regional economic integration organisations that join the Protocol and agree to be legally bound by its provisions are called "Parties" to the Protocol." Below this text is a stylized illustration of a corn cob with four colored segments (yellow, orange, red, blue) and the years 1992, 1995, 2000, and 2003 positioned above each segment. The top right corner of the slide shows logos for UNEP, GEF, and UNITAR.

ວັນທີ 05 ມິຖຸນາ 1992 ສົນທິສັນຍາ ວ່າດວຍ ຄວາມໝາກໝາຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ (CBD) ແມ່ນຖືກພິຈາລະນາ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກແຜນງານສິ່ງແວດລ້ອມ ສະຫະປະຊາຊາດ, ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນເດືອນ ພຶດສະພາ 1992 ແລະ ໄດ້ເປີດລົງນາມຂອງສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໃນວາລະຂອງ ກອງປະຊຸມສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ທີ່ເມືອງ ຮີໂອ ເຕີເຈັບໂຣ.

ເດືອນ ພະຈິກ 1996 ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍໄດ້ພິຈາລະນາຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການເປັນຜູ້ຊ່ວຍຂອງ ອະນຸສັນຍາ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວໝາບ. ໃນຂະນະທີ່ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຂອງ ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ຕ້ອງການສຸມໃສ່ “ການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້າມຊາຍແດນ ຂອງ LMO”, ສ່ວນປະເທດ ທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ຕ້ອງການໃຫ້ເບີ່ງເຕີ່ງ “ຄວາມປອດໄພຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການຫຼຸມທຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ (LMOs)”. ສະນັ້ນ ໃນກອງປະຊຸມຂອງ ປະເທດພາຕີ (COP) ແມ່ນມີການຕົກລົງຮັບຮອງເອົາວ່າ: “ຂະບວນການເຈລະຈາເພື່ອພັດທະນາໃນ ຂົງເຂດ ຄວາມປອດໄພໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການຫຼຸມທຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ ໂດຍເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ໃນການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້າມຊາຍແດນ ຂອງ LMO ຕ່າງໆ ທີ່ອາດຈະມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ ຄວາມໝາກໝາຍທາງດ້ານຊີວະນາງ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ນຳໃຊ້ຂະບວນການຕົກລົງກັນ ໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ”.

ວັນທີ 29 ມັງກອນ 2000 ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ ໄດ້ຮັບຮອງ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດວຍ ຄວາມປອດໄພທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວໝາບ.

ຈຸດປະລົງຂອງອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນກ່ຽວກັບ ຄວາມປອດໄພໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການຫຼຸມທຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼຸກໍາ ທີ່ໄດ້ຜົນມາຈາກເຕັກໂນໂລຊີ ຊົວໝາບ ສະໜັບໃໝ່ ທີ່ອາດຈະມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ ແບບຍືນຍົງ ຂອງຄວາມໝາກໝາຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ, ໂດຍເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ຄວາມສົ່ງຕໍ່ສຸຂະພາບ ຂອງ ຄົນ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້າມຊາຍແດນ.

ເດືອນ ກັນຍາ 2003 ອະນຸສັນຍາ ຄາກຕາເຈນາ ໄດ້ມີຜົນບັງລັບໃຊ້.

ບົດກຽນທີ

3

ເຊື້ອສູ່ການນຳໃຊ້ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ

ເຂົ້າສູ່ການນຳໃຊ້ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ແມ່ນສົງເສີມດ້ານຄວາມປອດໄພເຕັກໄນ ໂລຊີ ຊິວພາບ ໂດຍກຳນົດລະບຽບ
ການ/ຫຼັກການປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ຂະບວນການ ເພື່ອຄວາມປອດໄພໃນການເຄືອນຍ້າຍ, ການຫຼຸມທີ່
ແລະ ການນຳໃຊ້ LMOs. ກົດປຸ່ມທີ່ວຂໍລຸ່ມນີ້ ເພື່ອຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

The screenshot shows the top navigation bar of the website. It features five small images representing different environmental or agricultural scenes. To the right of these images is the logo for the Convention on Biological Diversity (CBD) and the Biodiversity and Chemicals Handbook (BCH). The word "training" is written in a large, white, sans-serif font. Above the "training" text is the acronym "BCH". To the right of the "training" text are three logos: UNEP (United Nations Environment Programme), GEF (Global Environment Facility), and UNITAR (United Nations Institute for Training and Research). Below the top bar, the main title "Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety" is displayed in a large, black, sans-serif font. Underneath the title is a navigation menu with the text "Discovering the Protocol" and a series of numbered buttons (1, 2, 3, 4, 5) arranged in a grid pattern. A "Menu" button is located on the far left. The main content area contains a paragraph about the Cartagena Protocol's purpose and a call to discover its applications. Below this are three large cards, each featuring an image and a title: "Advance Informed Agreement (AIA) procedure" with an image of a blue triangle on a white background; "Living Modified Organisms for Direct Use as Food or Feed, or for Processing" with an image of a yellow fruit; and "Unintentional Transboundary Movements" with an image of a fish swimming in blue water.

ຂະບວນກារពិភាក្សា នៃការងារចំណែកអង្គភាព (AIA)

ພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາ, ການນຳໃຊ້ຂະບວນການຕົກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜັກ ແມ່ນນຳໃຊ້ກ່ອນການເຄື່ອນຍ້າຍ LMO ຂໍາມຊາຍແດນເປັນຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ຈະນຳໄປປ່ອຍສູ່ສະພາບແວດລ້ອມໂດຍເຈດຕະນາຂອງພາຄີຜູ້ນຳເຂົ້າ. ຂະບວນການການສື່ສານມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ພາກສ່ວນການສົ່ງອອກ ຫຼື ຜັ້ນສົ່ງອອກ ຄວນແຈ້ງໃຫ້ພາກສ່ວນການນຳເຂົ້າ ຫຼື ຜູ້ນຳເຂົ້າ ລ່ວງໜັກ ກ່ຽວກັບ ການສະເໜີເຄື່ອນຍ້າຍຂໍາມຊາຍແດນຂອງ LMO ທີ່ຂົນສົ່ງຄັ້ງທຳອິດ ໂດຍມີຂໍ້ມູນລະຄຽດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ມີຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້ LMO ເຫຼົານັ້ນ.

ພາກສ່ວນການນຳເຂົ້າ ຫຼື ຜູ້ນຳເຂົ້າ ແມ່ນຕ້ອງຕອບຮັບການແຈ້ງການ ຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນຫາຜູ້ແຈ້ງການ ພາຍໃນ 90 ວັນ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ຮັບການແຈ້ງການນັ້ນ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ພາຍໃນ 270 ວັນ ຈາກວັນທີ ທີ່ໄດ້ຮັບການແຈ້ງການ, ພາກສ່ວນການນຳເຂົ້າຕ້ອງໄດ້ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຕິດຕໍ່ພິວພັນ ກັບຜູ້ແຈ້ງການ ແລະ ສູນ BCH ເຊັ່ນ: (1) ການອະນຸມັດການນຳເຂົ້າ, (2) ການຫ້າມການນຳເຂົ້າ, (3) ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຫຼື (4) ຂໍ່ເວລາເພີ່ມ ຈາກເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້ 270 ວັນ.

- **ການປະເມີນຄວາມສົງງ:** ຈຸດປະສົງຂອງການປະເມີນຄວາມສົງງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອຢັ້ງຍິນ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທົບອັນບໍດີ ຂອງສົງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຫຼັກ ຕໍ່ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ຂອງຄວາມໝາງກໍາທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ ໂດຍເອົາໃຈໄສ່ຕໍ່ຄວາມສົງງຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງເນື່ອນ.
 - **ການພິຈາລະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ:** ບັນດາພາຕີ ເນື້ອມີການຕັດສິນໃຈນຳເຂົາ LMOs ພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ຫຼື ພາຍໃຕ້ມາດຕະການພາຍໃນປະເທດຂອງຕົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາ ເຊິ່ງອາດຈະພິຈາລະນາໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພັນທະສາກົນ, ການພິຈາລະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຂອງ LMOs ຕໍ່ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງຄວາມໝາງກໍາທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄຸນຄ່າຂອງຄວາມໝາກໝາຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ ຕໍ່ຊຸມຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ.
 - **ກົນໄກການປ້ອງກັນ:** ອະນຸສັນຍາ ອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາພາຕີ ຕັດສິນໃຈໂດຍອີງໃສ່ກົນໄກການປ້ອງກັນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບາງປະເທດ ຍັງຂາດຂໍ້ມູນດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ຍັງຂາດຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ຂອງ LMO.
 - **ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງມວນຊົນ:** ອະນຸສັນຍາງຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາພາຕີ ສົ່ງເສີມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງຈິດສຳນິກ, ການສຶກສາ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງມວນຊົນ ກ່ຽວກັບ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະພາບ ແລະ ພ້ອມທັງ ຮັບປະກັນວ່າ ມວນຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ LMOs ທີ່ອາດຈະຖືກນຳເຂົາ.

ສົ່ງທີ່ມີຊີວິດ ຫີມີການປັ່ງແປງຄຸນລັກສະນະ ດ້ວນພັນຫຼວກ ທີ່ຕັ້ງໃຈເອົາໄປນຳໃຊ້ເປັນ ອາຫານ, ອາຫານສັດ ແລະ ການປຸ່ງແຕ່ງ

LMOs ທີ່ຕັ້ງໃຈເອົາໄປນຳໃຊ້ໄດຍກົງເປັນ ອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຂະບວນການຕີກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ (AIA). ແຕ່ວ່າ ຈະເປັນການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ຂະບວນການການຕັດສິນໃຈ ເຊິ່ງມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

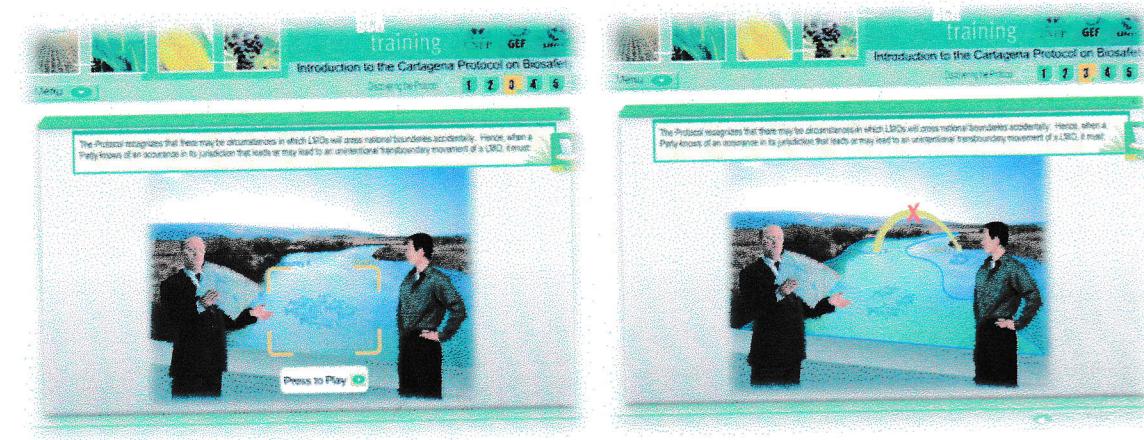

LMOs ທີ່ຕັ້ງໃຈເອົາໄປນຳໃຊ້ໄດຍກົງເປັນ
ອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງ ແມ່ນ
ບໍ່ສາມາດເອົາໄປໃຊ້ໄດຍກົງຢູ່ທົ່ວະກຳໄດ້.

ອະນຸສັນຍາ ມີຄວາມຕ້ອງການວ່າ ປະເທດ
ທີ່ຕັດສິນໃຈຕັ້ງສຸດທ້າຍ ຕໍ່ກັບ ການຂະຫຍາຍ
ການຄ້າ ຫຼື ການວາງຂາຍຕາມທົ່ວະກຳຕະຫຼາດ
(ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຢູ່ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ການທິດລອງ)
ຂອງ LMO. ຊຶ່ງ ຄາດວ່າເປັນການນຳໃຊ້
ໄດຍກົງເປັນອາຫານ ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງ. ສະນັ້ນ
ປະເທດເລື່ອນັ້ນ ຕອງແຈ້ງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ BCH
ພາຍໃນ 15 ວັນ ນັບແຕ່ມີຕັດສິນໃຈ.

ບັນດາພາຄົນນຳເຂົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບ
ເອົາໄປນຳໃຊ້ເປັນ ອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື
ການປຸ່ງແຕ່ງ (LMOs-FFP) ແມ່ນຕ້ອງ
ປະຕິບັດຂະບວນການແຈ້ງການ, ການປະເມີນ
ຄວາມສູງ ແລະ ຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດ ກ່ອນ
ການນຳເຂົ້າຕັ້ງທຳອິດ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ
ລະບຸບການພາຍໃນ ແລະ ອະນຸສັນຍາຄາກ
ຕາເຈນາ.

กานเตือนย้ายข้ามຊາຍແດນທີ່ບໍ່ເຈດຕະນາ

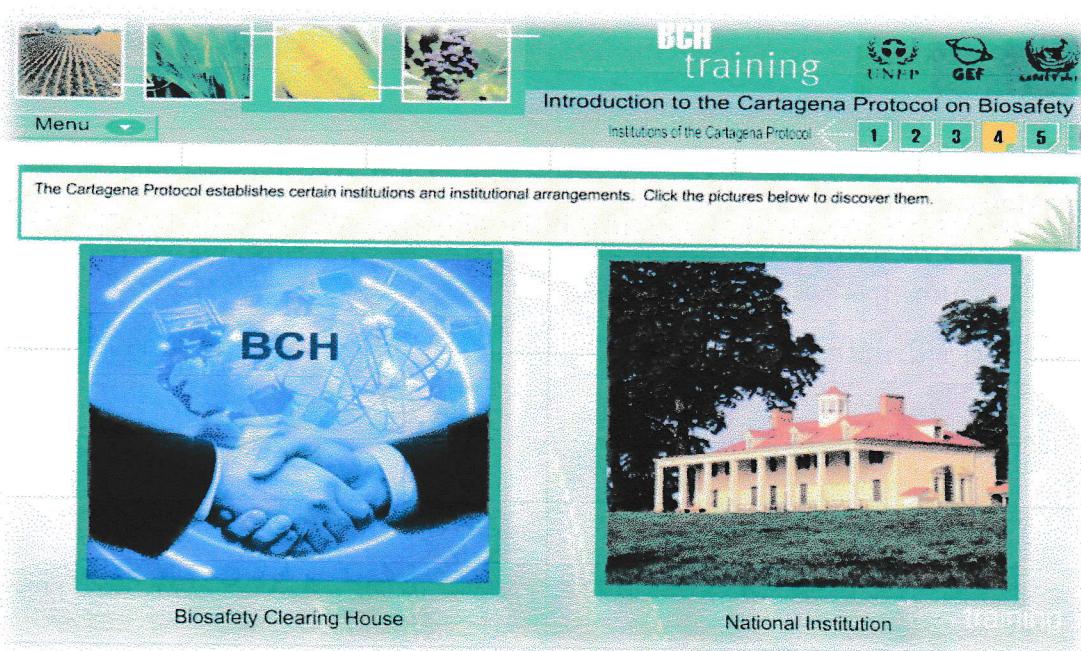
ອະນຸສັນຍາໄດ້ຮັບຮູວ່າ ອາດຈະມີສະພາບການທີ່ LMOs ຂໍາມເຂດແດນ ລະຫວ່າງປະເທດໜຶ່ງ ໄປສູ່ປະເທດໜຶ່ງ ໂດຍບັງເຄີນ. ເພາະສະນັ້ນ, ໃນເວລາທີ່ປະເທດດັ່ງກ່າວຮູວ່າ ມີປະກິດການດັ່ງກ່າວນັ້ນ ອາດຈະນຳໄປສູ່ການເຄື່ອນໄຫວຂໍາມຊາຍແດນແບບບໍ່ຕັ້ງໃຈຂອງ LMO.

ບົດຮຽນທີ

4

ອົງການຮັບຜິດຊອບຂອງ ອະນຸສັນຍາ ຄາກຕາເຈນາ

ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ມີການສ້າງອົງກອນຮັບຜິດຊອບ. ກົດປຸ່ມ ຫຼືມີສູບຂ້ອງລຸ່ມນີ້:

ສູນຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພດ້ານ ເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະພາບ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ, ພາສີ ແລະ ໜ່ວຍງານອື່ນໆ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງກັບ LMOs, ຈຳເປັນຕົວເຊົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງກັບ LMOs.

➤ ການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການຖະແຫຼງການ

ການຕັດສິນໃຈຂອງພາສີ ກ່ຽວກັບລະບຽບການ ການຂົນສົງຜ່ານຂອງ LMOs ສະເພາະ, ການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳເຂົາ ຫຼື ການປ່ອຍສູ່ສິງແວດລ້ອມ ຂອງ LMOs, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອການນຳເຂົາສິນຄ້າສະເພາະ, ການເຄື່ອນຍ້າຍໂດຍບໍ່ເຈດ ຕະນາ ຫຼືອາດຈະມີຜົນກະທົບທາງລົບ ຕໍ່ຄວາມໝາກໝາຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ.

➤ ផ្លូវពិន័យបាន

ពីតាតំលាយលទ្ធផលនាំវិញរាល់បច្ចាសាន្តរាល់នៅខេត្តកណ្តាល, ដូចជាបច្ចាសាន្តរាល់នៅខេត្តកណ្តាល និង ដូចជាបច្ចាសាន្តរាល់នៅខេត្តកណ្តាលខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ តាមរយៈការបង្កើតរឹងការនៃក្រសួងបច្ចាសាន្តរាល់នៅខេត្តកណ្តាល។

➤ ບັນຊີລາຍຊື້ຂ່າງວຊານ

ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຄໍາແນະນຳ ແລະ ສະບັບສະໜູນຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ພາສີ ທີ່ເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ຕາມຄວາມເຫຼາມຈະລືມ ແລະ ຕາມການຮອງຂໍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການດຳເນີນການປະເມີນຄວາມສູງ, ການແຈ້ງຮູບແບບການຕັດສິນໃຈ, ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດແຫ່ງຊາດ ແລະ ສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນຮັບຜິດຊອບ.

➤ ການທຶນທວນຄືນການປະເມີນຄວາມສົງ

ການທຶນທວນຄືນກ່ຽວກັບສິງແວດລ້ອມ ຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຫາງດ້ານພັນຖາກ ທີ່ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ເປັນແບບດັ່ງເລີ່ມ.

➤ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບູບການ

ປະຈຸບັນແມ່ນມີນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຄູ່ມື ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາ. ກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ, ລະບຽບການ ແລະ ຄູ່ມື ນຳໃຊ້ເພື່ອການນຳເຂົາຂອງ LMOs ຫຶ່ນໃຊ້ໂດຍກົງເປັນອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື ການປຸງແຕງ.

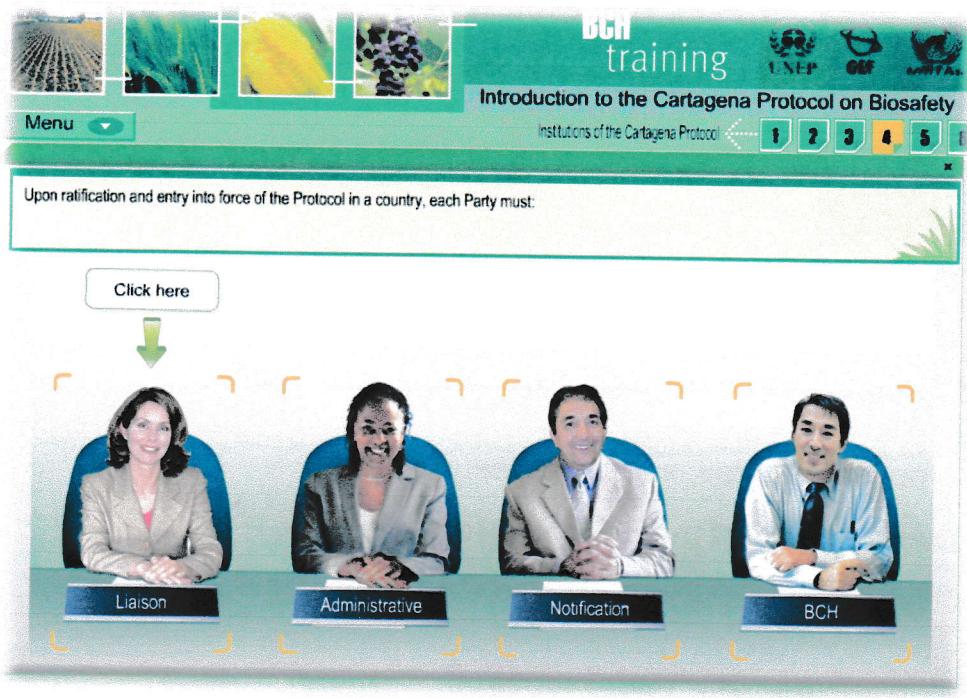
➤ ປິດລາຍງານແຫ່ງຊາດ

ອະນຸສັນຍາງກຮອງໃຫ້ແຕ່ປະເທດພາກສີ ສົ່ງບົດລາຍງານແຕ່ລະໄລຍະຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

ອົງການແຫ່ງຊາດຕ່າງໆ

ອີງຕາມການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ຂອງອານຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ຂອງປະເທດໄດ້
ໜຶ່ງ, ຊຶ່ງແຕ່ລະພາຄີ ຕ້ອງມີ:

➤ ການປະສານງານ

ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເປັນຄົນຮັບຜິດຊອບໃນນາມປະສານງານ ກັບກອງເລຂາອະນຸ
ສັນຍາ.

➤ ການບໍລິຫານ

ແຕ່ງຕັ້ງ ໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງ ອີງກອນປະສານງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ຮັບຜິດຂອບພາລະໝັ້ນທີ່ການບໍລິຫານ.

➤ งานด้วยกัน

ແຈ້ງກອງເລຂາ ກ່ຽວກັບ ຂີ່ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ, ອົງກອນປະສານງານແຫ່ງຊາດ,
ຄະນະປະສານງານແຫ່ງຊາດ.

➤ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ເຕັກໂນໂລຮູກ ຂີວະພາບ

ສະໜອງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ BCH ກ່ຽວກັບລາຍລະອຽດຂອງຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຮັບການແຈ້ງການຈາກປະເທດພາຄີອື່ນໆ ທີ່ຈະມີການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ຂອ້າ LMOs.

ໃນບົດຮຽນນີ້, ພວກເຮົາຈະໄດ້ຮູ້ໂດຍການ ຖາມ - ຕອບ ກົງວກັບ:

- ຄວາມເປັນມາ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງອະນຸສັນຍາ
- ຂັ້ນຕອນການເຮັດງາກ ຫຶ່ນນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ແລະ
- ການຈັດການ ຂອງອົງກອນຕ່າງໆ ແລະ ການບໍລິຫານ

ກະລຸນາ ອ່ານຄໍາຖາມ ແລະ ຕອບ ໃນແຕ່ຂໍ້ລຸ່ມນີ້:

ເຈົ້າກໍາລັງມີແຜນສິ່ງອອກພາກກົ່ວເຫຼືອງ ທີ່ມີການປັ່ງແປງທາງດ້ານພັນທຸກຳ ໄປຫາຜູ້ນຳເຂົ້າພາກຄົວເຫຼືອງ ຈາກປະເທດອື່ນ. ສະນັ້ນ ບາດກ້າວທຳອິດ ຂອງທ່ານຈະເຮັດມີຫຍັງ?

The screenshot shows a user interface for the 'BCH training' platform. At the top, there are four small images of agricultural fields. Below them is a navigation bar with 'Menu' and a dropdown arrow. On the right side, there are logos for UNEP, GEF, and UNITAI. The main content area has a green header with the text 'Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety' and 'Practical Exercise'. It features two photographs of men: one in a black polo shirt and another in a dark suit. A large green speech bubble shape surrounds them. Below the photos, a question reads: 'You are exporting genetically modified soybeans. You wish to send them to an importer in another country. What is your first step?'. Three options are listed in boxes: 'Notify the Biosafety Clearing House (BCH) of the proposed movement.', 'Notify the customs office in the country of importation.', and 'Notify the party of import of the proposed transboundary movement.'. A 'Validate' button is at the bottom right.

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

1. ແຈ້ງສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະພາບ ກົງວກັບຈຸດປະສົງການ ເຄືອນຍ້າຍດັ່ງກ່າວ.
2. ແຈ້ງຫ້ອງການພາສີຂອງປະເທດທີ່ນຳເຂົ້າ.
3. ແຈ້ງປະເທດພາຄືນຳເຂົ້າ ເຖິງຈຸດປະສົງການເຄືອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນຂ້າມຊາຍແດນ.

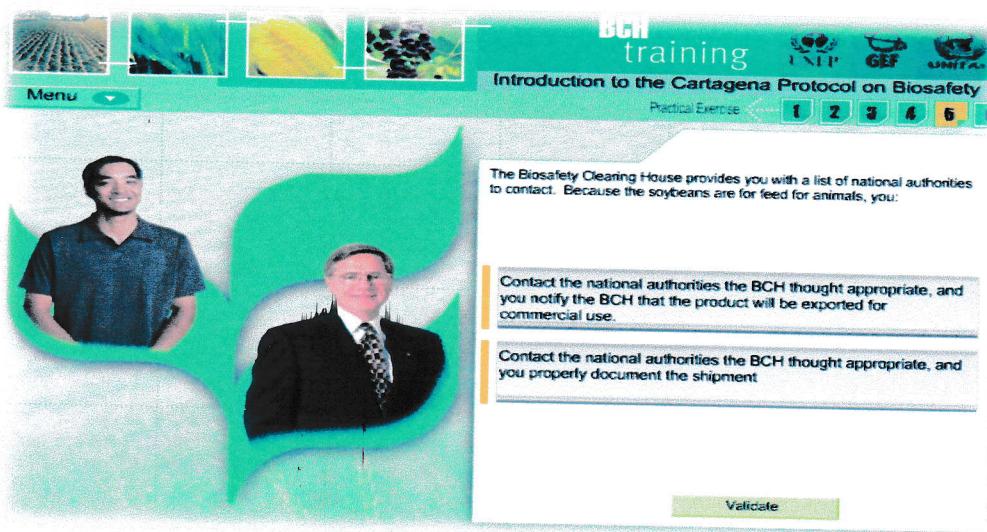
ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍັນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 1. ເປັນຄວາມຄິດທີ່ຖືກຕ້ອງທີ່ເຈົ້າຈະແຈ້ງໃຫ້ BCH ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ການເຄື່ອນຍ້າຍ. ຜູ້ສົ່ງອອກ ແລະ ຜູ້ນຳເຂົ້າ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບູບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ LMOs, ແຕ່ວ່າ ບັນດາປະເທດຫຼ຾ມນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ຢູ່ BCH ໃນກໍລະນີທີ່ນຳເຂົ້າຫາກໄດ້ຮັບການຍົກເວັນ ຂະບວນການ AIA.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ຫ້ອງການພາສີບໍ່ແມ່ນຫ້ອງການດູວ ທີ່ຜູ້ສົ່ງອອກຄວນຕິດຕໍ່ພົວພັນ. ໃນ BCH ມີຂໍ້ມູນລາຍຊື່ຜູ້ສົ່ງອອກກ່ຽວກັບ LMOs ໃນນາມຂອງອົງກອນແຫ່ງຊາດ, ຊຶ່ງໃນກໍລະນີນີ້ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ຄວນຕິດຕໍ່ພົວພັນ. ສະນັ້ນ ຄໍາຕອບທີ່ດີ ແມ່ນແຈ້ງໃຫ້ພາຄືນຳເຂົ້າ ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 3. ແມ່ນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ປະເທດພາຄືສົ່ງອອກ ຫຼື ຜູ້ສົ່ງອອກ ຄວນແຈ້ງໃຫ້ປະເທດພາຄືນຳເຂົ້າ ເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ລ່ວງໜ້າກ່ອນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຄັ້ງທໍາອິດ ໂດຍມີເອກະສານລະອຽດກ່ຽວກັບ LMO ແລະ ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄັດຕິດມາພ້ອມ.

ສູນຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂີວະພາບ ຈະມີລາຍລະອຽດການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບອົງກອນປະສານງານແຫ່ງຊາດ, ຍ້ອນວ່າຖືວໜີ້ອງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເອົາໄປນຳໃຊ້ເປັນອາຫານສັດ, ສະນັ້ນເຈົ້າຈະ:

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

1. ຕິດຕໍ່ອົງກອນປະສານງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ BCH ຖ້າຄືດວ່າເໝາະສົມ ແລະ ເຈົ້າຈະແຈ້ງ BCH ວ່າ ສິນຄ້າຈະຖືກສົ່ງອອກ ເພື່ອໃຊ້ເປັນການຄ້າ.
 2. ຕິດຕໍ່ອົງກອນປະສານງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ BCH ຖ້າຄືດວ່າເໝາະສົມ ແລະ ເຈົ້າຈະສົ່ງ ເອກະສານການຂົນສົ່ງ ໄປຢ່າງຖືກຕອງ ແລະ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄັດຕິມາພ້ອມ.

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍິນ

ຖ້າເລືອກຕຳຫອບຂຶ້ນ 1. ແມ່ນຕຳຫອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າຖືວໜີອງບໍ່ໄດ້ກະຮຽມໄວ້ສໍາລັບເປັນແນວຝັນ, ອະນຸລັນຍາ ຕ້ອງການໃຫ້ປະເທດພາສີ ແຈ້ງຂໍ້ມູນໃຫ້ BCH ຂາບ ພາຍໃນ 15 ວັນນັບແຕ່ມີການຕັດສິນໃຈ ເພື່ອຂາຍການເປັນການຄ້າ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ເມື່ອຖ້ວເຫຼືອງປໍໄດ້ກະຮຽມໄວ້ສໍາລັບເປັນແນວພັນ, ອະນຸສັນຍາ ຕ້ອງການໃຫ້ປະເທດພາສີ ແຈ້ງຂໍ້ມູນໃຫ້ BCH ຊາບ ພາຍໃນ 15 ວັນ ນັບແຕ່ມີການຕັດສິນໃຈ ເພື່ອຂາຍການເປັນການຄ້າ. ພ້ອມງວກັນນັ້ນ, ບັນດາປະເທດພາສີ ແມ່ນຖືກຮ້ອງຂໍໃຫ້ມີການປະເມີນ ຄວາມປອດໄພໃນການຖືສິດຕອບຄອງ, ການຫຼຸມຫໍ່ ແລະ ການຂົນສົງ LMOs. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະກອບເອກະສານຢັ້ງຢືນຢ່າງລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ LMO ແລະ ລາຍລະຽງດການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ຂອງຜູ້ຮັບຜິດຊອບ.

ຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງສົງໃຫ້ BCH ມີຫຍັງແດ່?

BCH
training

Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety

Pactical Exercise

1 2 3 4 5 6

What is the appropriate information to send to the BCH?

A Warning about the risks of the LMO, the tests done on the LMO, and the usage.

The name and contact details of the applicant and person responsible and the description of the gene modification.

Validate

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

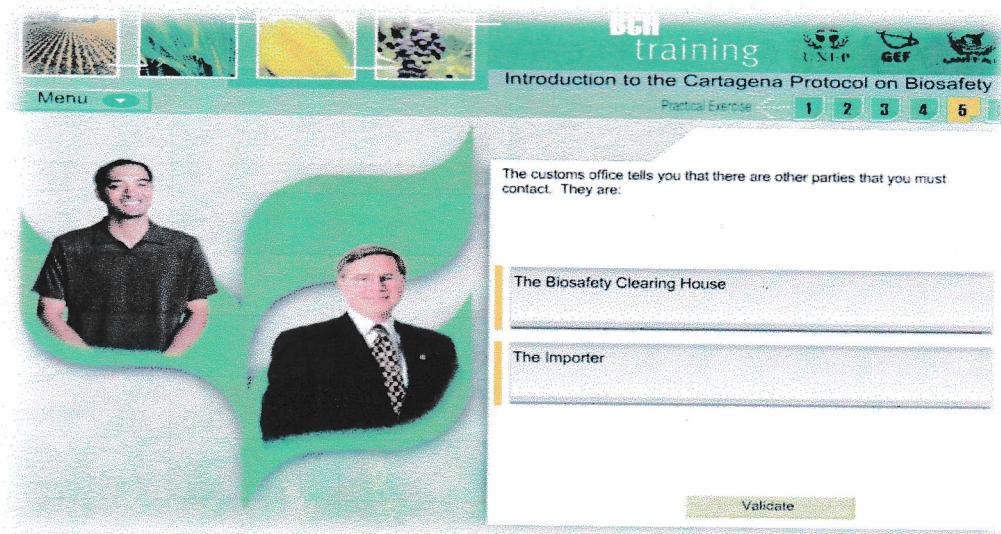
1. ການເຕືອນກ່ຽວກັບຄວາມສົງຂອງ LMO, ການທິດລອງກ່ຽວກັບ LMO ແລະ ການນຳໃຊ້.
2. ຂີ່ ແລະ ລາຍລະຽງດການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ຂອງຜູ້ສະໜັກ ແລະ ບຸກຄົນຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການອະທິບາຍລະດູດກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖາວົມ.

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍິນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ 1. ນີ້ແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນຕົວສົ່ງໃຫ້ BCH. ກະລຸນາເປົ່າເອກະສານຕັດຕິດ || ຂອງອະນຸສັນຍາ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ 2. ແມ່ນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ຈະມີໝົງແຕ່ ຂໍ້ມູນ 3 ຢ່າງເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຕົວໄດ້ຖືກສົ່ງໃຫ້ BCH. ເປົ່າເອກະສານຕັດຕິດ || ຂອງອະນຸສັນຍາ.

ຫ້ອງການພາສີ
ພວກເຂົາແມ່ນ:

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

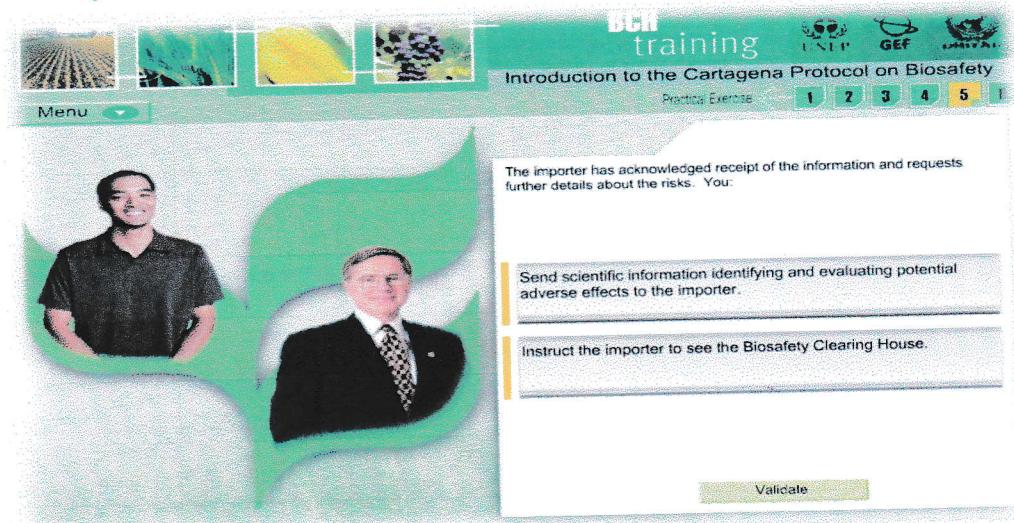
1. ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພທາງເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶວະພາບ
2. ຜູ້ນຳເຂົາ

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍິນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ 1. ຜູ້ສົ່ງອອກ ແລະ ຜູ້ນຳເຂົາ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຸບການ ທີ່ກ່ຽວຂອງກັບ LMOs, ແຕ່ວ່າ ບັນດາປະເທດເລົານັ້ນ ແມ່ນໄດ້ແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ຢູ່ BCH ໃນກໍລະນີ ທີ່ນຳເຂົາຫາກໄດ້ຮັບການຍົກເວັນ ຂະບວນການ AIA. ພວກເຂົາຕົກຕິດຕໍ່ຫາຜູ້ນຳເຂົາຕື່ມ ເພື່ອແຈ້ງ ບຸກຄົນ ກ່ຽວກັບການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ, ໃຫ້ຂໍ້ມູນລະຢົງດ່າວັນກັບ LMO ແລະ ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄັດຕິດມາພ້ອມ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ 2. ແມ່ນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ປະເທດພາຄີສົ່ງອອກ ຫຼື ຜູ້ສົ່ງອອກ ຄວນແຈ້ງໃຫ້ປະເທດພາຄີນຳເຂົາ ເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ລ່ວງໜ້າກ່ອນ ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຄັ້ງທໍາອິດ ໂດຍມີເອກະສານລະຢົງດ່າວັນກັບ LMO ແລະ ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄັດຕິດມາພ້ອມ.

ຜູ້ນຳເຂົາໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງການຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ການຮອງຂໍລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບຄວາມສົ່ງ, ທ່ານຈະ:

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

- ສົ່ງຂໍ້ມູນດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທິບ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳເຂົາ.
- ແນະນຳໃຫ້ຜູ້ນຳເຂົາ ຫາຂໍ້ມູນຢູ່ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວະພາບ.

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍັນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ 1. ເປັນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ທ່ານໄດ້ເລືອກແນວທາງທີ່ສັນກະທັດ ບັດແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນຳໃນການນຳເຂົາ ໂດຍອີງໃສ່ອະນຸສັນຍາຄາຕາເຈນາ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຸດປະ

ສົງຂອງການປະເມີນຄວາມສົ່ງ ແມ່ນເພື່ອຍັງຍືນ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທິບທາງລົບ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຂອງ LMOs ຕໍ່ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຂົວະພາບ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂົວໜາບ ແມ່ນ
ເຄື່ອງມີສຳຄັນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ມັນໄດ້ຮູ່ກຮອງໃຫ້ບັນດາປະເທດພາຕີ ສົ່ງເສີມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມ
ສະດວກໃນການສ້າງຈິດສໍານິກ, ການສຶກສາ, ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງມວນຊຸມ ກ່ຽວກັບຄວາມປອດ
ໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂົວໜາບ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມວນຊຸມເຂົ້າເຖິງ LMO ທີ່ຖືກນຳເຂົ້າ, ສະນັ້ນ ຄໍາ
ຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງແມ່ນສົ່ງຂໍ້ມູນດ້ານວິທະຍາສາດ ໃຫ້ແກ່ຜັນນຳເຂົ້າ.

ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ LMO ຂໍ້ມາຊາຍແດນແບບໂດຍເຈດຕະນາ ແມ່ນຕ້ອງການເອກະສານ ໄດ້ແດ່?

BCH training

Introduction to the Cartagena Protocol on Biosafety

Practical Exercise

1 2 3 4 5

What is required for the proper documentation of an intentional transboundary shipment of an LMO?

Specifies identity and relevant traits, name of shipper and receiver, and a declaration of the movement.

Specifies requirements and opportunities of the LMO and the name of the shipper and receiver.

Validate

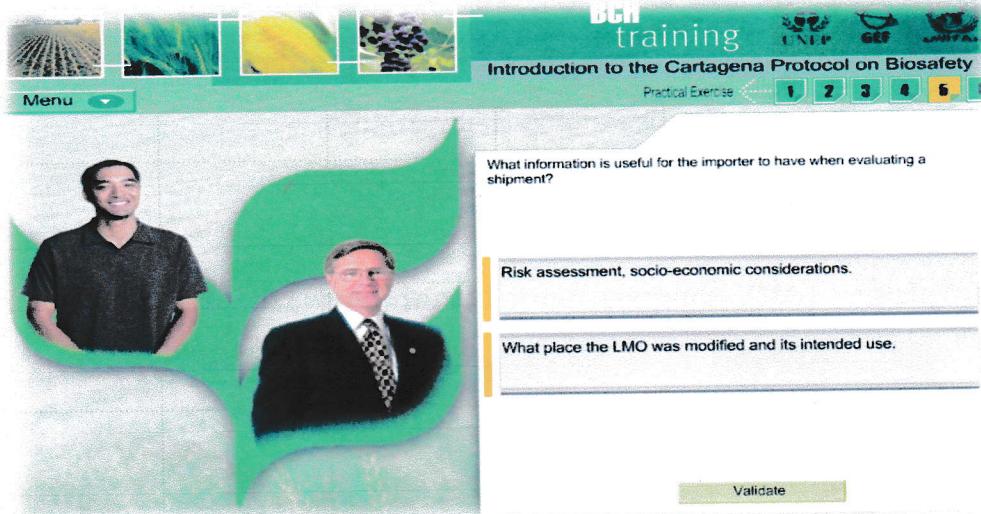
ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍິນຍັນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂຶ້ນ 1. ເປັນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ນີ້ແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ຈະເປັນ ທີ່ປະກອບເຂົ້າ
ໃນເວລາການຂຶ້ນສົ່ງ LMO. ລາຍລະອຽດເພີ່ມຕົ້ນ ແມ່ນເປົ້າມາດຕາ 18 ຂອງອະນຸສັນຍາ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ນີ້ບໍ່ແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ ທີ່ປະກອບເຂົ້າໃນເວລາການຂຶ້ນສົ່ງ LMO. ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ ແມ່ນເບິ່ງມາດຕາ 18 ຂອງອະນຸສັນຍາ.

ມີຂໍ້ມູນໄດ້ແດ່ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳເຂົ້າ ເມື່ອມີການປະເມີນການຂຶ້ນສົ່ງສິນຄ້າ?

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

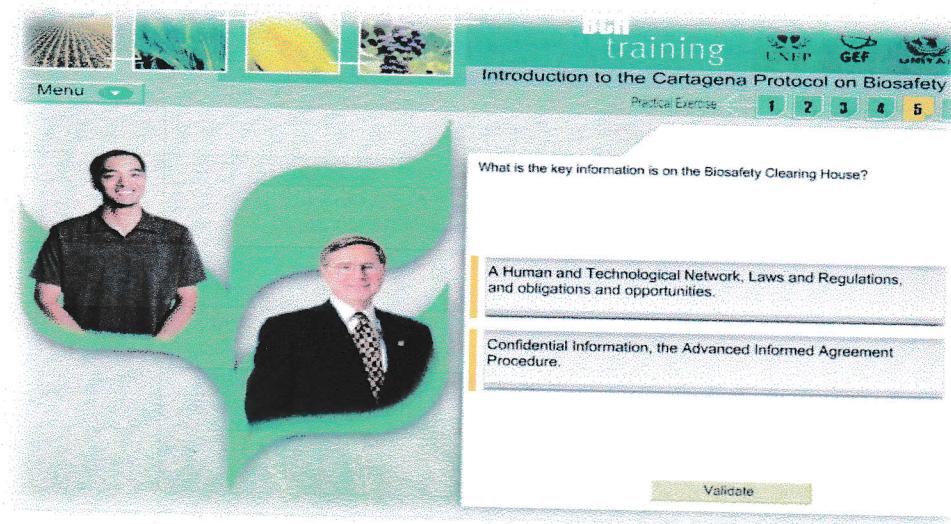
1. ການປະເມີນຄວາມສູງ, ການພິຈາລະນາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.
2. ສະຖານທີ່ ທີ່ LMO ໄດ້ກີງການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະດ້ານພັນຖຸກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບ
ເຈດຕະນາ ຂອງ LMO ນັ້ນ.

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍັນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 1. ເປັນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂະບວນການການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ນຳ
ເຂົ້າ ແມ່ນອາດຈະປະກອບດ້ວຍ ການຢັ້ງຍືນດ້ານການປະເມີນຄວາມສູງ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທິບ
ທາງລົບ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ຂອງ LMOs ຕໍ່ການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ
ຂອງຄວາມໝາງໝາຍທາງດ້ານຊີວະພາບ.

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ຂໍ້ມູນພວກນີ້ ຖືວ່າບໍ່ຈໍາເປັນສໍາລັບຜູ້ນຳເຂົ້າໃນການປະເມີນການສົ່ງສິນຄ້າ. ອີງ
ປະກອບສໍາລັບຂະບວນການການຕັດສິນໃຈ ປະກອບມີ: ການປະເມີນຄວາມສູງ, ການພິຈາລະນາດ້ານ
ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ກົນໄກການປ້ອງກັນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງມວນຊົນ.

ຂໍ້ມູນສຳຄັນ ທີ່ມີຢູ່ໃນສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶວະພາບ ມີຫຍຸງແດ່?

ກະລຸນາເລືອກຄໍາຕອບ ລຸ່ມນີ້:

1. ເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງ ຄົນ ແລະ ເຕັກໄນໄລຊີ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະຫູບການ, ແລະ ພັນທະ
ແລະ ໂອກາດ.
 2. ຂຶ້ມູນຄວາມລັບ, ຂະບວນການຕິກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ.

ກະລຸນາກົດປຸ່ມ ຍືນຍິນ

ຖ້າເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 1. ເປັນຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ. ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວະພາບ ແມ່ນຖືກການພັດທະນາ ເປັນເຄື່ອງມີ ເພື່ອການແລກປ່ຽນ ແລະ ລວບລວມຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຂຶ້ວະນາງພັນ. ໄປງໍາຄຸ້ກັນນີ້ ຍັງແນ່ໃສ່ສິ່ງເສີມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮ່ວມມືດ້ານວິຊາ ການ ແລະ ວິທະຍາສາດ, ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ເລືອກຄໍາຕອບຂໍ້ 2. ຂໍ້ມູນພວນນີ້ ແມ່ນບໍ່ຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍຂອງ BCH. ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໄນໂລຊີ ຂີວະພາບ ແມ່ນຖືກການພັດທະນາ ເປັນເຕືອງມີ ເພື່ອການແລກປ່ຽນ ແລະ ລວບລວມຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຂອງນາງພັນ. ໄປງ່າງຄຸ້ກັນນີ້ ຍັງແມ່ນໄສ່ສິ່ງເສີມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮ່ວມມືດ້ານວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດ, ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວດໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ပိဋက္ခနီ

บีดหิ้ดสอรบ

6

ໃນບົດນີ້ ແມ່ນການທິດສອບທີ່ນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມທີ່ມີຫຼາຍທາງເລືອກ ເພື່ອທິດສອບຄວາມເຂົ້າໃຈ
ກົງວຽກບໍລະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

1/20

ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມປອດໄພທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ່ວພາບ ໄດ້
ຖືກຮັບຮອງເຂົາ ໃນເມື່ອໃດ?

- ❖ ຢູ່ທີກອງປະຊຸມສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ໃນເດືອນ ມຸງມຸນາ ປີ 1992.
 - ❖ ທີ່ມີງເຮອານ ໃນເດືອນມັງກອນ ປີ 2000.
 - ❖ ບໍ່ທັນຮັບຮອງເອົາເຫື່ອ.

2/20

ອະນຸສົມຍາ ດັ່ງກ່າວ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໃນເນື້ອໄດ?

- ❖ ในเดือนมังกราคม ปี 2000.
 - ❖ ในเดือนกันยายน ปี 2003.
 - ❖ บ่หันมิผิดบ่ตับໃຊ้ເຫື່ອ.

3/20

ໃນຂອບແຜນດຳເນີນງານ, ຂໍຕົກສາກົມ ສະບັບໄດ້ ທີ່ເວົ້າເຖິງການຮັບຮອງເຄົາອະນຸສັນຍາ
ຄາກາເຈົ້າ ລ່າດັວຍ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂີວະພາບ?

- ❖ ສົນທີສັນຍາ ບາເຊວ.
 - ❖ ສົນທີສັນຍາ ວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຂູ້າຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ.
 - ❖ ອະບຸສັນຍາ ມົງເຮອານ.

4/20

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງອະນຸສັນຍາ ຄາງຕາເຈນາ ວ່າດວຍ ຕວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ
ຂຶ້ວພາບ ແມ່ນຫຍັງ? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

5/20

- ❖ ຈະບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເປັນເຫດຜົນ ສໍາລັບການຫ້າມການນຳເຂົ້າຂອງ LMOs ໂດຍບໍ່ມີການລະບຸເຫດຜົນ.
 - ❖ ຈະບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເປັນເຫດຜົນ ສໍາລັບການປະເມີນ ທຶນ-ປະສິດທິພາບ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຂື່ອມໂຊມຂອງລົງແວດລ້ອມ.
 - ❖ ຈະຖືກນຳໃຊ້ເປັນເຫດຜົນ ເພື່ອການອະນຸມັດການນຳເຂົ້າຂອງ LMOs ໂດຍທີ່ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂ.

6/20

ຂະບວນການຕິກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ (AIA) ນໍາໃຊ້ໃນເມື່ອໄດ?

- ❖ ໃຊ້ກັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມຊາຍແດນໄດ້ຍເຈດຕະນາ ຄັ້ງທຳອິດຂອງ LMO ທີ່ນຳໄປສູ່ສະພາບແວດລ້ອມຂອງປະເທດພາຄົນນຳເຂົ້າ.
 - ❖ ໃຊ້ກັບທຸກການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມຊາຍແດນ ຂອງ LMO ໃຫ້ເປັນມາດຕະການການປ້ອງກັນ.
 - ❖ ໃຊ້ກັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມຊາຍແດນໄດ້ຍເຈດຕະນາ ໃນສາມຄັ້ງທຳອິດຂອງ LMO ທີ່ນຳໄປສູ່ສະພາບແວດລ້ອມ. ສະນັ້ນ ປະເທດພາຄົນນຳເຂົ້າສາມາດກະກຸມຂັ້ນຕອນການບໍລິຫານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

7/20

ຂະບວນການຕົກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ (AIA) ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ກ່ຽວກັບ LMOs ມີຄືແນວໃດ? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ LMOs ທີ່ເປັນສິນຄ້າຜ່ານ ແລະ ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນປະເທດທີ່ເປັນຫາງຜ່ານ.
- ❖ LMOs ທີ່ເປັນຈຸດສຸດທ້າຍ ເພື່ອການນຳໃຊ້ແບບຈຳກັດ ຂອງປະເທດນຳເຂົ້າ.
- ❖ LMOs ທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເປັນຢາບີວພະຍາດຂອງຄົນ ໂດຍພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຖືກປົກຄຸມ ໂດຍຂໍ້ຕົກລົງສາກົນ.
- ❖ LMOs ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເປັນອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື ການປຸງແຕ່ງ.

8/20

ຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນທີ່ ໃນຂະບວນການຕົກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ (AIA) ມີຫຍັງແດ່?(ສາມາດເລືອກໄດ້ໜ້າຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ການແຈ້ງຈຸດປະສົງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ໃຫ້ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງ ຊາດຂອງປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ.
- ❖ ດຳເນີນການຕາມລະບູບການພາຍໃນຂອງປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ ຢ່າງຫັນທີ່ ເຖິງແມ່ນວ່າແມ່ນການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນຄັ້ງທຳອິດກໍ່ຕາມ.
- ❖ ຮັບຮູ້ໃບຄໍາຮອງ ຂອງປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ.
- ❖ ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກັບຜູ້ແຈ້ງການ ກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈ ຂອງປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ.

9/20

ຕ້ອງໃຊ້ເວລາດົນປານໄດ້ ທີ່ປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າຮັບໃບຄໍາຮອງຂອງການແຈ້ງການ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ຂະບວນການ AIA?

- ❖ 15 ວັນ.
- ❖ 90 ວັນ.
- ❖ 270 ວັນ.

10/20

ຕ້ອງໃຊ້ເວລາດົນປານໄດ້ທີ່ ປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ ຕ້ອງໄດ້ບັນລຸການຕັດສິນໃຈ ຫຼື ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເຂົ້າ LMO ? (ສາມາດເລືອກໄດ້ໜ້າຍຄໍາຕອບ)

- ❖ 90 ວັນ.
- ❖ 270 ວັນ.
- ❖ ດົນກວ່າ 270 ວັນ ຖ້າຫາກວ່າ ປະເທດພາຄື ໃຊ້ທາງເລືອກພາຍໃຕ້ມາດຕາ 10 ຂອງອະນຸສັນຍາ ເພື່ອຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາພື້ນເສດຂອງການຕັດສິນໃຈ ຈາກໄລຍະເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້.

11/20

ໃນສະຖານະກារນໄດ້ ທີ່ປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ

ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ເຫດຜົນສໍາລັບການຕັດສິນໃຈຂອງຕົນກ່ຽວກັບການນຳເຂົ້າ?

(ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ບໍ່ເຕີຍ, ປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ ມີອຳນາດອະຫິປະໄຕຢ່າງເຕັມທີ່.
- ❖ ໃນເວລາທີ່ມີເງື່ອນໄຂ.
- ❖ ຕະຫຼອດສະຖານະການ.
- ❖ ໃນເວລາເປົ້າພາຍການນຳເຂົ້າບໍ່ຮູ້ກອະນຸຍາດ.

12/20

ປະເທດພາຄືນຕົວຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບໃຜ ສໍາລັບການຕັດສິນໃຈຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບການຈະອະນຸຍາດ ຫຼືບໍ່ ໃນການນຳເຂົ້າຂອງ LMO ເພື່ອຂະບວນການໄດ້ໜຶ່ງ? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ ຜູ້ແຈ້ງການ.
- ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂີວະພາບ.
- ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ ບັນດາອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ ຂອງປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ.
- ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ COP/MOP.
- ❖ ຕິດຕໍ່ຫາກອງເລຂາອະນຸສັນຍາ.

13/20

ແມ່ນໃຜ ທີ່ສາມາດຮ້ອງຂໍໃຫ້ມີການທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈ ພາຍໃຕ້ຂະບວນ AIA? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ໂຄງຮ່າງການປົກຄອງ ຂອງອະນຸສັນຍາ ຄາກຕາເຈນາ.
- ❖ ປະເທດພາຄືນນຳເຂົ້າ.
- ❖ ປະເທດພາຄືສົງອອກ.
- ❖ ຊ່ວຍງານ (ບໍລິສັດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວາ, ອື່ນໆ) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ LMO.
- ❖ ທຸກຄົນ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງມວນຊີນພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ.

14/20

ອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ ໄດ້ສ້າງຂະບວນການໄດ້ແດ່ ສໍາລັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍ
ແດນຂອງ LMO-FFPs?

- ❖ ຂະບວນການຕົກລົງໃນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ (AIA) ແມ່ນນຳໃຊ້ໄດ້.
- ❖ ບັນດາປະເທດພາຄືນໍາເຂົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈ ຫຼືບໍ່ ວ່າຈະເປັນແນວໄດ້ສໍາລັບ LMOs-FFP ກັບຂັ້ນຕອນການແຈ້ງການ, ການປະເມີນຄວາມສູງ ແລະ ການອະນຸມັດ ກ່ອນທີ່ຈະນຳເຂົ້າໃນລັ້ງທໍາອິດ.
- ❖ ບໍ່ມີຂະບວນການສະເພາະ.

15/20

ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການ LMOs-FFP ຂອງປະເທດພາຄື ທີ່ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ກັບສູນ
ປະສານງານຂຶ້ນ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊືວະພາບ ມີຫຍັງແດ່?

- ❖ ການຂະຫຍາຍການຄ້າ ຫຼື ແຈກຢາຍຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ຂອງ LMO ທີ່ອາດຈະຖືກສິ່ງອອກ ເພື່ອການນຳໃຊ້ໄດ້ຍົງເປັນ LMOs-FFP.
- ❖ ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການນຳເຂົ້າຄັ້ງທໍາອິດຂອງ LMOs-FFP ທີ່ປະຕິບັດໃຫ້ສອດ ຄ່ອງກັບການປະເມີນຄວາມສູງ.
- ❖ ບໍ່ມີຂໍ້ບັງຄັບໃນຂະບວນການ AIA ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ກັບ LMOs-FFP.

16/20

ເມື່ອໄດ້ ທີ່ຄວນມີການແຈ້ງການຕັດສິນໃຈ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຂະຫຍາຍການຄ້າ ຫຼື
ແຈກຢາຍຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ຂອງ LMO ທີ່ອາດຈະຖືກສິ່ງອອກ
ເພື່ອການນຳໃຊ້ໄດ້ຍົງເປັນ LMOs-FFP:

- ❖ ຫັນທີຫັນໄດ້.
- ❖ ພາຍໃນ 15 ວັນ.
- ❖ ພາຍໃນ 90 ວັນ.

17/20

ໃນເວລາ ທີ່ຄວນມີການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບການນຳເຂົ້າຄັ້ງທໍາອິດ ຂອງ LMOs-FFP
ທີ່ປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການປະເມີນຄວາມສູງທີ່ຈະດຳເນີນ:

- ❖ ຫັນທີຫັນໄດ້.
- ❖ ພາຍໃນ 90 ວັນ.
- ❖ ພາຍໃນ 270 ວັນ.

18/20

ປະເທດພາສີຄວນຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບພາກສ່ວນໃດ
ທັງຫາກນິການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນໄດຍບໍ່ເຈດຕະນາ/ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈຂອງ LMOs
ເກີດຂຶ້ນ? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ບໍ່ຕິດຕໍ່ໃຜ ໃນເນື່ອເກີດຈາກການບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ.
- ❖ ປະເທດທີ່ຖືກກະທິບ ແລະ/ຫຼື ປະເທດທີ່ອາດຈະຖືກກະທິບ.
- ❖ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວະພາບ.
- ❖ ອົງການສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

19/20

ໃນຊ່ວງເວລາໃດ ທີ່ປະເທດພາສີຄວນລົງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຢູ່ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມ
ປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຂຶ້ວະພາບ ກ່ຽວກັບຜູ້ຕິດຕໍ່ພົວພັນຂອງຕົນ ເພື່ອຮັບການແຈ້ງການ
ການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນໄດຍບໍ່ເຈດຕະນາ ຂອງ LMOs?

- ❖ ຂ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນວັນທີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງອະນຸສັນຍາ.
- ❖ ພາຍໃນ 15 ມື້ ຫຼັງຈາກການສັດຕະຍາບັນອະນຸສັນຍາ.
- ❖ ໃນເວລາການຕັດສິນໃຈພາຍໃຕ້ຂະບວນການ AIA.

20/20

ເມື່ອອະນຸສັນຍາມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສໍາລັບປະເທດພາສີ, ຂໍ້ມູນປະເພດໃດ ທີ່
ຄວນໄດ້ຮັບການແຈ້ງໃຫ້ຊາບໄດຍຜ່ານ BCH? (ສາມາດເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ)

- ❖ ຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ CPB.
- ❖ ບັນດາອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ.
- ❖ ຈຸດປະສານງານ BCH.
- ❖ ຂຶ້ປະຫານປະເທດ ຫຼື ນາຍົກລັດຖະຕິ.
- ❖ ຜູ້ຕິດຕໍ່ພົວພັນກຳລະນີສຸກເສີນ.

តាំងរបខេត្តកិច្ចសម្រាប់

ລ/ດ	តຳຕອບ
1/20	ທີ່ມີງເຮອານ ໃນເດືອນມັງກອນ ປີ 2000
2/20	ໃນເດືອນກັນຍາ ປີ 2003
3/20	ສິນທີສັນຍາ ວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຂາຍທາງດ້ານຊີວະນາງພັນ
4/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ກຳນົດລະບົງບການທີ່ວໄປ ທີ່ນໍາໃຊ້ຮັບ LMOs ❖ ກຳນົດພັນທະທີ່ວໄປ ແລະ ຫຼັກການ ທີ່ນໍາໃຊ້ ສໍາລັບ LMOs ທັງໝົດ ❖ ສ້າງລະບຽບສະເພາະ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ ຂ້າມຊາຍແດນ ຂອງ LMOs ❖ ສ້າງຕັ້ງອົງກອນແຫ່ງຊາດ ໃນການປໍລິຫານ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວິວດທະນາການ ຂອງອະນຸສັນຍາ ໃນອະນາຄົດ ❖ ສ້າງຂໍກຳນົດ ສໍາລັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ແຫ່ງທຶນ ໃນ ການຊ່ວຍເຫຼືອບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດຂ້າມຜ່ານ ເພື່ອຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາຄາກຕາເຈນາ
5/20	ຈະບໍ່ຖືກນໍາໃຊ້ເປັນເຫດຜົນ ສໍາລັບການປະເມີນ ທີ່ນີ້-ປະສິດທິພາບ ເພື່ອບ້ອງກັນການເຊື່ອມໂຂມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ
6/20	ໃຊ້ຮັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນໂດຍເຈດຕະນາ ຕັ້ງທຳອີດຂອງ LMO ທີ່ນໍາໄປສູ່ສະພາບແວດລ້ອມຂອງປະເທດພາຕິນໍາເຂົ້າ
7/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ LMOs ທີ່ເປັນສິນຄ້າຜ່ານ ແລະ ບໍ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ໃນປະເທດທີ່ເປັນທາງຜ່ານ ❖ LMOs ທີ່ເປັນຈຸດສຸດຫ້າຍ ເພື່ອການນໍາໃຊ້ແບບຈຳກັດ ຂອງປະເທດນໍາເຂົ້າ ❖ LMOs ທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ເປັນຢາປົວພະຍາດຂອງຄົນ ໂດຍພວກເຂົ້າເຈົ້າໄດ້ຖືກປົກຄຸມໂດຍຂໍຕົກລົງສາກົນ ❖ LMOs ທີ່ນໍາໃຊ້ໂດຍກົງເປັນອາຫານ, ອາຫານສັດ ຫຼື ການປຸ່ງແຕ່ງ
8/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ການແຈ້ງຈຸດປະສົງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ໃຫ້ອົງກອນ ຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດພາຕິນໍາເຂົ້າ ❖ ຮັບຮູ້ໃບຄໍາຮອງ ຂອງປະເທດພາຕິນໍາເຂົ້າ ❖ ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກັບຜູ້ແຈ້ງການ ກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈ ຂອງປະເທດພາຕິນໍາເຂົ້າ

9/20	90 ວັນ
10/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ 270 ວັນ ❖ ດົນກວ່າ 270 ວັນ ຖ້າຫາກວ່າ ປະເທດພາສີ ໃຊ້ຫາງເລືອກພາຍໃຕມາດຕາ 10 ຂອງອະນຸສັນຍາ ເພື່ອຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາພິເສດຂອງການຕັດສິນໃຈ ຈາກໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້
11/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ໃນເວລາທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ❖ ໃນເວລາເປົ້າໝາຍການນຳເຂົ້າບໍ່ຖືກອະນຸຍາດ
12/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ ຜູ້ແຈ້ງການ ❖ ຕິດຕໍ່ຫາ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພ ເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະພາບ
13/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ປະເທດພາສີນຳເຂົ້າ ❖ ປະເທດພາສີສົ່ງອອກ
14/20	ບັນດາປະເທດພາສີນຳເຂົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈ ຫຼືຢືນວ່າຈະເປັນແນວໄດ້ສຳລັບ LMOs-FFP ກັບຂັ້ນຕອນການແຈ້ງການ, ການປະເມີນຄວາມສົ່ງ ແລະ ການອະນຸມັດ ກ່ອນທີ່ຈະນຳເຂົ້າໃນຄັ້ງທໍາອິດ
15/20	ການຂະຫຍາຍການຄ້າ ຫຼື ແຈກຍາຍຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ຂອງ LMO ທີ່ອາດຈະຖືກສົ່ງອອກ ເພື່ອການນຳໃຊ້ໄດ້ກົງເປັນ LMOs-FFP
16/20	ພາຍໃນ 15 ວັນ
17/20	ພາຍໃນ 270 ວັນ
18/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ປະເທດທີ່ຖືກກະທິບ ແລະ/ຫຼື ປະເທດທີ່ອາດຈະຖືກກະທິບ ❖ ສູນປະສານງານຂໍ້ມູນ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊີວະພາບ ❖ ອົງການສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
19/20	ຊັ້ນທີ່ໃຫ້ເກີນວັນທີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງອະນຸສັນຍາ
20/20	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ຜູ້ປະສານງານແຫ່ງຊາດ CPB ❖ ບັນດາອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ ❖ ຈຸດປະສານງານ BCH ❖ ຜູ້ຕິດຕໍ່ພິວພັນກໍລະນີສຸກເສີນ

